

مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری

برنامه هفتم از منظر مدیریت مالیه عمومی چالش ها و توصیه های سیاستی

دکتر علی رحمانی
استاد حسابداری دانشگاه الزهراء (س)
سه شنبه ۶ تیر ۱۴۰۲ ساعت ۹ تا ۱۱

فصل ۱ رشد اقتصادی

تجهیز منابع

ماده ۳ - در راستای تقویت تامین منابع مالی تولید، اقدامات زیر انجام می‌شود:

ب- **به دولت اجازه داده می‌شود به منظور تسویه بدهی‌های خود به صندوق توسعه ملی از طریق وزارت نفت (شرکت ملی نفت ایران) نسبت به عقد قرارداد توسعه و بهره‌برداری از میادین جدید نفت و گاز مشترک با صندوق توسعه ملی اقدام نماید. صندوق مکلف است** با جذب سرمایه‌های مردمی و سرمایه‌گذاری خارجی و از طریق شرکت‌های غیردولتی اکتشاف، توسعه، استخراج و تولید دارای صلاحیت، **به توسعه و بهره‌برداری از این میادین بپردازد**، مشروط بر آنکه سرمایه‌گذاری صندوق کمتر از پنجاه درصد (۵۰٪) باشد و طی پنج تا ده سال پس از بهره‌برداری، نسبت به واگذاری سهم خود به بخش غیر دولتی اقدام نماید.

پ- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است ظرف مدت سه‌ماه پس از ابلاغ برنامه، بستر مناسب برای عرضه عمومی سهام پروژه‌های دارای بازدهی و ارزآوری بالا را در قالب شرکت سهامی عام پروژه یا انتشار اوراق بدهی برای تامین مالی آنها فراهم آورد و نسبت به رفع موانع تامین مالی از طریق انتشار اوراق بدهی اقدام نماید.

محیط کسب و کار

ماده ۴:

ث- به دولت اجازه داده می‌شود، به منظور تسریع و تسهیل در فرایندهای پرداخت و وصول مالیات و کسور بیمه از طرف واحدهای کسب و کار، **فرایند وصول دریافت حق بیمه را توسط سازمان امور مالیاتی کشور انجام دهد.**

فصل ۳- اصلاح ساختار بودجه

ماده ۱۳- به منظور نظم بخشی و انسجام بودجه اقدامات زیر انجام می‌گیرد:

پ- سازمان مکلف است با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی نسبت به **ایجاد نظام یکپارچه و هوشمند مدیریت مالی دولت** با رعایت ماده ۳۰ قانون برنامه و بودجه، بر اساس ضوابط ذیل اقدام نماید.

۱- **واگذاری وجه توسط خزانه‌داری کل کشور در سقف تخصیص‌های ابلاغی در قالب اعتبار بانکی در حساب پرداخت دستگاه‌های اجرا**
یی انجام و تمامی پرداخت‌های دستگاه‌های اجرایی از حساب پشتیبان حساب‌های اعتباری نزد خزانه‌داری کل کشور تأمین و **در وجه ذی‌نفع نهایی** صورت می‌پذیرد.

۲- تمامی حساب‌های بانکی فرعی دستگاه‌های اجرایی اعم از حساب‌های عاملین ذی‌حساب و تنخواه‌گردان پرداخت در قالب حساب اعتباری ذیل حساب اعتباری بانکی اصلی دستگاه‌های اجرایی تعریف و پرداخت‌های آنها از محل حساب پشتیبان حساب اعتباری اصلی به ذی‌نفع نهایی انجام می‌شود.

آیین‌نامه اجرایی این بند، ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ برنامه، توسط سازمان و با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ت- دستگاه‌های اجرایی که از منابع بودجه کل کشور استفاده می‌کنند، **مکلفند برنامه عملیاتی خود را هر ساله بر اساس تکالیف برنامه شامل اهداف سال موردنظر، شاخص‌های عملکرد، مخاطرات رسیدن به اهداف، منابع لازم، نحوه تأمین مالی، طرح‌های توسعه‌ای مرتبط و گزارش عملکرد سال گذشته در چارچوبی که توسط سازمان اعلام می‌شود، حداکثر تا پایان مرداد هر سال برای استفاده در تهیه لایحه بودجه سال بعد به سازمان ارائه نمایند.** سازمان مکلف است با استفاده از کلیه ابزارها و ظرفیتهای قانونی خود، نسبت به راهبری و هماهنگی اجرای برنامه و نظارت بر حسن اجرای آن اقدام نماید.

ماده ۱۴- با هدف کاهش ناپایداری منابع مالی دولت، منابع حاصل از صادرات نفت خام، میعانات گاز و خالص صادرات گاز پس از کسر سهم وزارت نفت، به حساب صندوق توسعه ملی نزد بانک مرکزی واریز می‌شود. صندوق توسعه ملی مکلف است سهم دولت از این منابع را که در قوانین بودجه تعیین می‌شود، به صورت یک دوازدهم در اختیار دولت قرار دهد. بانک مرکزی معادل ریالی منابع ارزی سهم دولت را به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز می‌نماید.

ماده ۱۶ - به منظور مدیریت دارایی‌ها و ارتقای شفافیت دارایی دستگاه‌های اجرایی اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف- دستگاه‌های اجرایی ملزم به ثبت اطلاعات اراضی، املاک و سایر اموال غیرمنقول از جمله انفال و اموال تملیکی که به عنوان مالک، بهره‌بردار، متولی و نماینده دولت در اختیار دارند اعم از اینکه مورد بهره‌برداری بوده یا متولی واگذاری باشند (دارایی سند مالکیت یا فاقد سند مالکیت، اجاره‌ای، وقفی و حقوق و امتیازات مرتبط با اموال غیرمنقول از جمله حق انتفاع، حق ارتفاق، سر قفلی و غیره) **در سامانه جامع اموال دستگاه‌های اجرایی (سادا) هستند.** هرگونه پرداخت بابت تجهیز، نگهداری و سایر هزینه‌ها برای موارد ثبت نشده در سامانه سادا ممنوع است. عدم اجرای این بند توسط مدیران مربوطه دستگاه‌های اجرایی تخلف محسوب می‌شود.

ب- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف به شناسایی، مستندسازی و تثبیت مالکیت دولت از طریق تشخیص، تعیین بهره‌بردار، صدور گواهی بهره‌برداری برای دستگاه اجرایی به استثنای انفال و مصادیق مندرج در اصل هشتاد و سوم قانون اساسی است. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است بنا بر اعلام و تشخیص وزارت امور اقتصادی و دارایی، **اسناد مالکیت دولتی اموال غیرمنقول را بنام دولت جمهوری اسلامی ایران به عنوان مالک و وزارت امور اقتصادی و دارایی به عنوان امین اموال دولت صادر نماید.**

پ- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با همکاری سازمان و سازمان اداری و استخدامی کشور، **استاندارد میزان اموال غیرمنقول موردنیاز در اختیار دستگاه اجرایی متناسب با مأموریت هر دستگاه را تعیین و ابلاغ نماید.** دستگامهای اجرایی مکلفند ظرف مدت یکسال پس از ابلاغ برنامه، نسبت به فروش اموال غیرمنقول مزاد بر استاندارد مطابق دستورالعمل هیأت عالی مولدسازی دارایی‌های دولت یا انتقال آن به وزارت امور اقتصادی و دارایی اقدام نمایند. در صورت عدم فروش اموال غیرمنقول مزاد دستگاه اجرایی در مهلت مقرر و یا عدم انتقال آن به وزارت امور اقتصادی و دارایی، عنوان دستگاه بهره‌بردار دارایی‌های غیرمنقول مزاد دستگاه‌های اجرایی موضوع این مصوبه به‌استثناء اراضی انفال به نام وزارت امور اقتصادی و دارایی با حفظ مالکیت دولت تغییر می‌یابد.

ت- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ضمن رصد، شناسایی، مستندسازی، آماده‌سازی و پایش اموال غیرمنقول، نسبت به فروش یا مولدسازی اموال غیرمنقول مزاد دولتی انتقال‌یافته و مکشوفه (از قبیل تغییر کاربری، فروش، اجاره، معاوضه و تهاتر با دستگاه‌های غیردولتی یا بخش خصوصی، تبدیل به احسن کردن، ترهین، توثیق، انتشار اوراق مالی اسلامی به پشتوانه دارایی‌ها، ایجاد صندوق‌های املاک و مستغلات، نوسازی و بهینه‌سازی با مشارکت بخش غیردولتی) به‌استثنای انفال و مصادیق مندرج در اصل هشتاد و سوم قانون اساسی بر اساس دستورالعمل هیأت عالی مولدسازی دارایی‌های دولت اقدام نماید. و ایجاد هماهنگی لازم میان دستگاه‌های اجرایی و نظارتی در زمینه واگذاری و مولدسازی دارایی‌ها تشکیل می‌شود. **هیأت عالی مولدسازی دارایی‌های دولت با ترکیب معاون اول رئیس‌جمهور (رئیس)، وزیر امور اقتصادی و دارایی (دبیر)، رئیس سازمان، وزیر کشور، وزیر راه و شه‌سازی، معاون حقوقی رئیس‌جمهور، نماینده رئیس مجلس شورای اسلامی و نماینده رئیس قوه قضائیه به‌منظور تعیین ضوابط و چارچوب حاکم بر مدیریت دارایی‌های مزاد دستگاه‌های اجرایی، رفع موانع حقوقی و اطاله فرایندهای اجرایی**

سایر درآمدها

ماده ۱۷ - به منظور افزایش درآمدهای دولت، اقدامات زیر انجام می شود:

الف - تمامی وجوهی که به موجب قوانین به عنوان جزای نقدی یا جریمه نقدی بابت جرائم و تخلفات توسط مراجع قضائی، شبه قضائی، انتظامی و اداری و شرکتهای دولتی اخذ و به خزانه داری کل کشور واریز می شود، به عنوان درآمد عمومی دولت تلقی می گردند و دستگاههای وصول کننده این درآمدها حق استفاده مستقیم از آن درآمدها را به عنوان درآمد اختصاصی یا درآمد - هزینه ندارند. دولت مکلف است نیازمندی اعتباری دستگاههای مذکور را متناسب با ارقام و اعتبارات موجود و در حدود درآمدهای وصولی دولت در قوانین بودجه سنواتی از محل اعتبارات عمومی کشور پیش بینی نماید.

ب - ایجاد درآمد اختصاصی جدید (به استثنای دانشگاهها، مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و فناوری) و اختصاصی نمودن درآمدهای عمومی موجود به هر نحو، در طول اجرای برنامه ممنوع است. ایجاد درآمدهای جدید به شکل درآمد - هزینه امکان پذیر است.

پ - سازمان مکلف است نسبت به طراحی و استقرار نظام نوین درآمد - هزینه استانها با هدف افزایش پایدار درآمدهای استانی و بهبود تعادل های استانی در چارچوب سازوکارهای انگیزشی کارا و اثربخش از طریق تفکیک وظایف و اختیارات دستگاههای اجرایی ملی و استانی و بازگشت نظام مند درآمدهای مازاد وصولی به استانها اقدام نماید. آییننامه اجرایی این بند ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ برنامه، توسط سازمان و با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران میرسد.

اعتبارات هزینه‌ای

ماده ۱۸- به منظور کاهش هزینه‌های جاری، ارتقای بهره‌وری منابع و ارتقای شفافیت در هزینه‌کرد دستگاه‌های اجرایی، اقدامات زیر انجام می‌پذیرد:

الف- سازمان مکلف است تا پایان سال دوم برنامه نسبت به استقرار تدریجی نظام بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در دستگاه‌های اجرایی ارائه‌دهنده خدمت و محصول اقدام نماید، به نحوی که پیش‌بینی و پرداخت اعتبارات بر اساس فعالیت‌ها (محصولات و خدمات) متناسب با قیمت تمام شده و حجم فعالیت صورت گیرد. اعتباراتی که بر این اساس به دستگاه‌های اجرایی اختصاص می‌یابد، بدون الزام به رعایت قوانین و مقررات عمومی حاکم بر دستگاه‌های اجرایی و فقط بر اساس آیین‌نامه‌های مالی و معاملاتی، اداری و استخدامی هزینه می‌گردد. آیین‌نامه اجرایی مذکور شامل اعطای اختیارات به مدیران اجرایی و سازوکارهای تشویقی و همچنین معیارها و فهرست دستگاه‌های اجرایی مشمول این حکم و ضوابط اجرایی مربوطه بنا پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.

ب- اعطای هرگونه کمک به بخش غیردولتی مشروط به اینکه در راستای مأموریتها و وظایف دولت یا الزام قانون و متناسب با قیمت تمام‌شده محصول (کالا یا خدمت) باشد، مجاز است. بخش غیردولتی نسبت به کمک‌های دریافتی پاسخگو خواهد بود.

پ- ایجاد و تحمیل هرگونه بار مالی مازاد بر ارقام مندرج در قوانین بودجه سنواتی در دستگاه اجرایی، به اشکال مختلف تصویب‌نامه، بخشنامه، دستورالعمل، تغییر تشکیلات، تغییر احکام کارگزینی (به صورت تغییر ضرایب، جداول حقوقی و طبقه‌بندی مشاغل و افزایش مبنای حقوقی)، اعطای مجوز هر نوع استخدام و بکارگیری نیرو، خرید تضمینی، جبران زیان، جایزه صادراتی و نظایر آن **ممنوع است**. م
سئولیت اجرای این حکم **برعهده بالاترین مقام دستگاه اجرایی و یا مقامات مجاز و مدیران مالی** مربوطه است.

تبصره - به منظور جلوگیری از افزایش تعهدات بودجه‌ای، هر نوع تصمیم‌گیری توسط دستگاه‌های اجرایی و مراجع تصمیم‌گیری و شوراها مانند شورای عالی فضای مجازی، شورای عالی انقلاب فرهنگی، هیأت‌های امنای دانشگاه‌ها و مجامع عمومی شرکت‌های دولتی، در خصوص افزایش تعهدات بودجه، بدون پیش‌بینی عنوان تصمیم و بار مالی آن به صورت شفاف در قانون بودجه، ممنوع است.

ت- برآورد تسهیلات بانکی تکلیفی یا تحت تضمین دولت، در چارچوب برنامه کنترل تورم بانک مرکزی که تا پایان شهریور هر سال توسط بانک مرکزی تهیه و به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد؛ انجام می‌شود.

تبصره ۱- **سازمان موظف است پیش‌بینی و عملکرد تسهیلات پرداختی شبکه بانکی بابت اجرای قوانین بودجه سنواتی از جمله تسهیلات تکلیفی اعطایی به بخش‌ها و مناطق دستگاه اجرایی را وفق این قانون تهیه و نحوه و میزان تادیه بدهی دولت بابت تسهیلات برعهده دولت را به صورت سالانه در جداول لوائح بودجه سنواتی درج نماید.**

تبصره ۲- پرداخت تسهیلات تکلیفی، صرفاً بر پایه قوانین و در چارچوب نرخ سود و سقف مصوب شورای پول و اعتبار و نیز در صورت تأمین مابه‌التفاوت یارانه سود در قوانین بودجه سنواتی مجاز است.

ث- ایجاد هرگونه تعهد مالی برای صندوق‌های بازنشستگی، شهرداری‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی مازاد بر ا

طرح های تملک دارایی های سرمایه ای

ماده ۱۹- به منظور ساماندهی طرح های عمرانی، کاهش زمان اجرای آن ها و ارتقای بهره‌وری منابع اختصاص یافته به این بخش، اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف- به دولت اجازه داده می‌شود از طریق واگذاری، حذف، خاتمه، توقف عملیات اجرایی و مشارکت عمومی- خصوصی پروژه و یا طرح های تملک دارایی سرمایه‌ای و همچنین بازنگری در مجوزهای ماده (۲۳) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) نسبت به غربالگری طرح‌ها و یا پروژه‌های تملک با هدف کاهش تعداد و مدت‌زمان اجرای آن‌ها اقدام نماید.

ب- شروع ساخت طرح‌ها و یا پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بدون اخذ مجوز ماده (۲۳) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و افزایش احجام طرح‌های دارای مجوز ماده (۲۳) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) ممنوع و به‌منزله تصرف غیرقانونی در اموال عمومی است.

پ- دستگاه های اجرایی مکلفند قبل از اجرای طرح(پروژه) های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای کلان، بر اساس شیوه نامه ای که به پی‌شهاد مشترک سازمان و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیات وزیران می‌رسد، نسبت به تهیه پیوست فرهنگی- اجتماعی اقدام نمایند.

ماده ۲۰- دستگاه‌های اجرایی مکلفند با همکاری سازمان، طرح‌های جدید، نیمه‌تمام و آماده بهره‌برداری و در حال بهره‌برداری تملک‌دارایی‌ها ی سرمایه‌ای و طرح‌های سرمایه‌ای خود که قابل مشارکت با بخش خصوصی و تعاونی است را مشخص و از طریق روش رقابتی و شفاف مناقصه یا مزایده با رعایت موارد زیر اجرا نمایند.

ب- راهبری مشارکت عمومی - خصوصی بر عهده سازمان است. تعهدات بودجه‌ای قراردادهای مشارکت که پیش‌تر به تأیید سازمان رسیده است، در اولویت تخصیص اعتبار قرار می‌گیرند.

پ- درآمدهای پروژه، از مشوق‌های مالیاتی موضوع جزءهای (۱) و (۲) بند «ث» ماده (۱۳۲) قانون مالیات‌های مستقیم و ماده (۳۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و آورده نقدی برای تأمین مالی پروژه اشخاص حقیقی و حقوقی مطابق ماده (۱۳۸) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم برخوردارند. طرح‌های موضوع «قانون احداث پروژه‌های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانک‌ها و سایر منابع مالی و پولی کشور» نیز مشمول این حکم هستند.

ث- دستگاه اجرایی ذی‌ربط می‌تواند برای تجاری‌سازی و اعطای مشوق برای توجیه مالی طرح‌های مشارکتی، نسبت به استفاده از سازوکارهای تشویقی از قبیل اعطای یارانه سود تسهیلات و خرید تضمینی محصولات که به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد، اقدام نماید.

ج- تا سقف ده درصد (۱۰٪) از سرجمع اعتبارات طرح‌های تملک‌دارایی سرمایه‌ای یا طرح‌های سرمایه‌ای مربوط به هر دستگاه اجرایی با درخواست آن دستگاه و تأیید سازمان، صرف حمایت از طرح یا پروژه‌های مشابه در بخش غیردولتی شود.

چ- دستگاه‌های اجرایی مجازند نسبت به عقد قراردادهای بهره‌برداری بلندمدت از زیرساخت‌های تکمیل‌شده و همچنین طرح‌های تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای و طرح‌های سرمایه‌ای آماده بهره‌برداری و در حال بهره‌برداری اقدام نمایند.

ح- سازمان مجاز است از خدمات مشاوران ذی‌صلاح، برای بررسی طرح‌های توجیه فنی اقتصادی، زیست‌محیطی و پدافند غیرعامل و نظارت بر اجرای طرح‌ها استفاده نماید.

تعهدات و بدهی‌ها

ماده ۲۴- به منظور نظم‌بخشی به تعهدات و تأدیه بدهی‌های دولت، اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف- به منظور نظم‌بخشی به تعهدات دولت و تأدیه بدهی‌ها، ایجاد هرگونه بدهی یا تعهد توسط دستگاه‌های اجرایی صرفاً با رعایت شاخص پایداری بدهی‌های دولت، منوط به تأیید سازمان است؛ مشروط بر آنکه بازپرداخت اصل و فرع بدهی در هر سال از ده درصد (۱۰٪) سقف آخرین بودجه عمومی مصوب، تجاوز ننماید.

ب- پذیرش بدهی‌های قطعی بر عهده دولت، منوط به طی مراحل رسیدگی و حسابرسی ویژه مطالبات ادعایی اشخاص از دولت و ارائه شناسه تعهد دولت از سازمان است. **سازمان موظف است از طریق شرکت‌های حسابرسی نسبت به عقد قرارداد حسابرسی ویژه بدهی دولت اقدام نماید.**

پ- با هدف پایش پایداری بدهی بخش عمومی، دستگاه‌های اجرایی مکلفند اطلاعات موردنیاز وزارت امور اقتصادی و دارایی را برای سنجش پایداری بدهی بخش عمومی ارائه نمایند.

هوشمندسازی و دولت الکترونیک

ماده ۱۰۷- به منظور هوشمندسازی و تحقق دولت الکترونیک، وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی موظفند اقدامات زیر را انجام دهند:

الف- مراکز داده اصلی و پشتیبان خود را به زیرساخت یکپارچه ابری دولت هوشمند انتقال دهند. آیین‌نامه اجرایی این بند مشتمل بر زمان‌بندی و شیوه انجام آن توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با همکاری وزارت اطلاعات ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ برنامه تهیه و به تصویب هیأت‌وزیران خواهد رسید.

بند پ- برنامه عملیاتی استقرار و پیاده‌سازی چرخه هوشمندسازی، اصلاح فرایندها و استقرار نظام حکمرانی داده مبنا را تهیه نمایند.

ت- طراحی و راهبری سامانه‌های مشترک، در ستاد وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مستقل و حذف سامانه‌های موازی در چارچوب قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی (مصوب ۱۴۰۱) تمرکز یابد.

نظام بهره‌وری

ماده ۱۱۱- به منظور استقرار کامل نظام بهره‌وری به صورت شفاف و دستیابی به نتایج آن به صورت کمی‌پذیر، اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف- سازمان اداری و استخدامی کشور مکلف است در راستای ارتقای اثربخشی و انسجام اقدامات متولیان بهره‌وری در کشور، طرح نظام ملی بهره‌وری، شرح تکالیف نقش‌آفرینان آن و تقسیم کار ملی و استانی را حداکثر شش ماه پس از ابلاغ برنامه، به تصویب شورای عالی اداری برساند.

ب- دستگاه‌های اجرایی مکلفند ضمن استقرار چرخه بهره‌وری در مجموعه خود و دستگاه‌های تابعه، برنامه عملیاتی ارتقای بهره‌وری خود را با هدف حل مسائل اولویت‌دار بهره‌وری مشتمل بر عوامل پیش‌برنده، بازدارنده و نماگرهای قابل سنجش و اهداف عملیاتی سالانه خود را ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ نظام ملی بهره‌وری به تصویب رسانده و سالانه در موافقت‌نامه‌های متبادله با سازمان درج نمایند.

سوالات مهم:

- آیا ساختار حکمرانی مدیریت مالی بخش عمومی در برنامه بهبود یافته است؟
- آیا اصلاحات نهادی و فرآیندی مدیریت مالی بخش عمومی و مبانی قانونی آن به خوبی در برنامه دیده شده است؟
- آیا نظارت های لازم شامل حسابرسی داخلی، مدیریت ریسک، حسابرسی مستقل (دیوان محاسبات و حسابرسی صورتهای مالی) پیش بینی شده است؟
- آیا منابع و امکانات لازم برای تحول در مدیریت مالی بخش عمومی پیش بینی شده است تا از موفقیت برنامه ها اطمینان حاصل شود؟
- آیا نظام گزارشگری مالی منطبق با نظام پاسخگویی مالی و عملیاتی به مجلس است؟
- آیا انتظارات از نظام مدیریت مالی دولت منطبق با کارکردهای متداول این نظام است و از ظرفیت آن به درستی استفاده خواهد شد؟
- پاسخگویی
- تصمیم سازی و تصمیم گیری
- نظارت و کنترل
- کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و شفافیت
- داده های با کیفیت و مربوط و به هنگام

پرداخت مستقیم به ذینفع نهایی یکی از محورهای مهم اصلاح بودجه و نیز طرح شفاف‌سازی و هوشمندسازی عملیات مالی دولت

اهمیت پرداخت مستقیم
به ذی نفع نهایی از منظر
اقتصاد

کاهش هزینه‌های مالی

ایجاد حس نزدیکی با مشتریان

ارتقاء نظام مالی

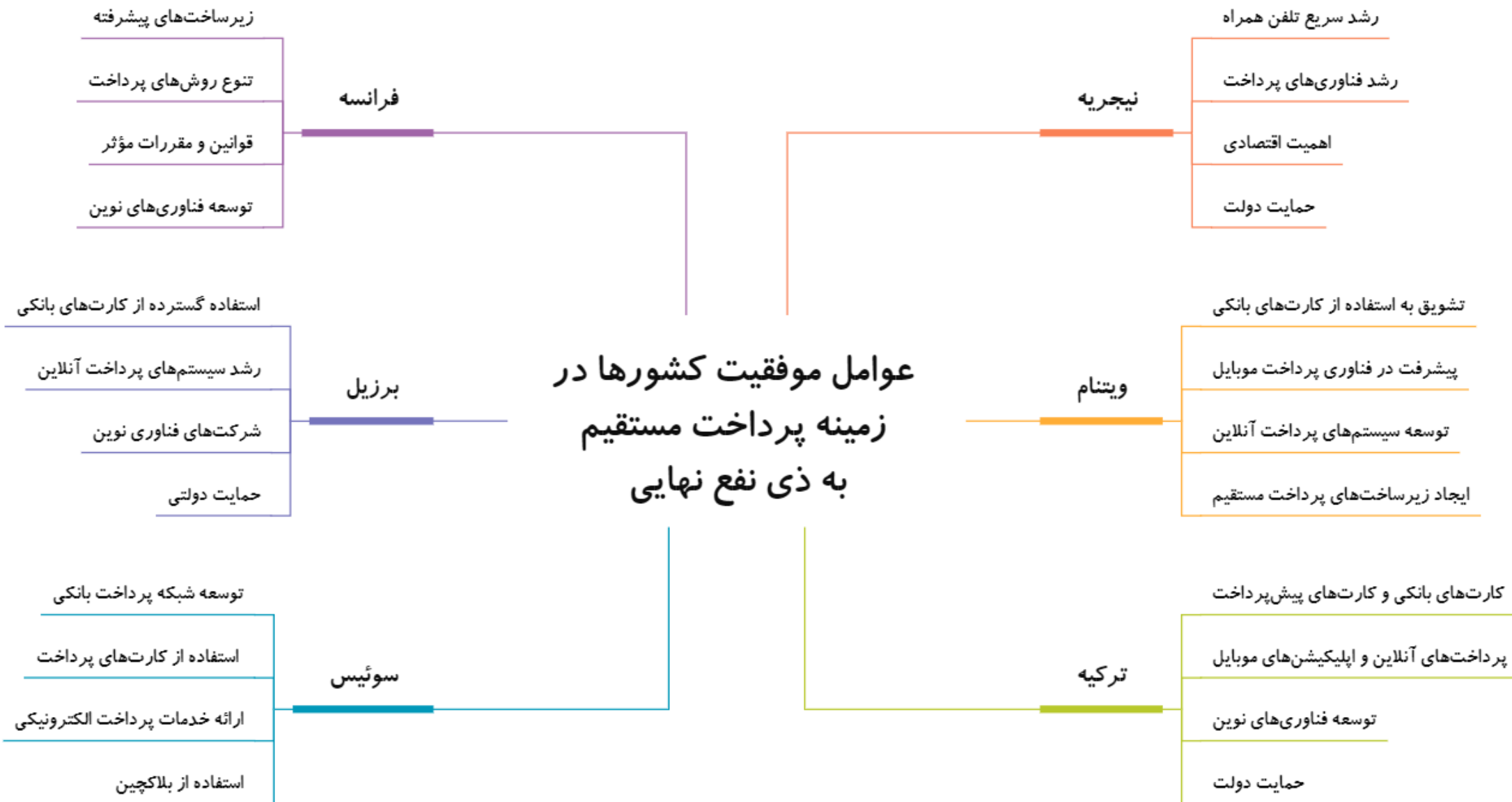
افزایش شفافیت

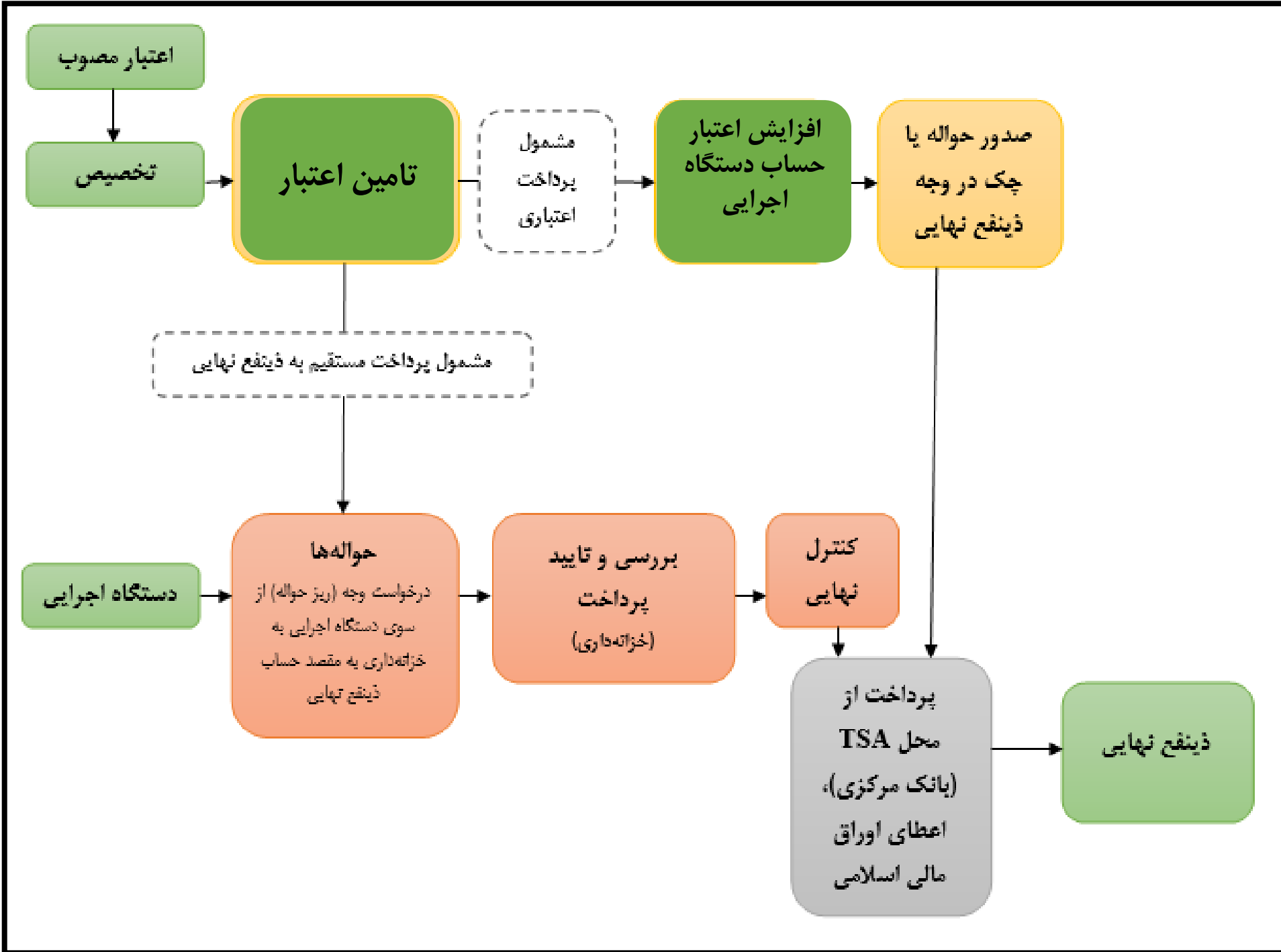
سرعت و سهولت

تحرك اقتصادی

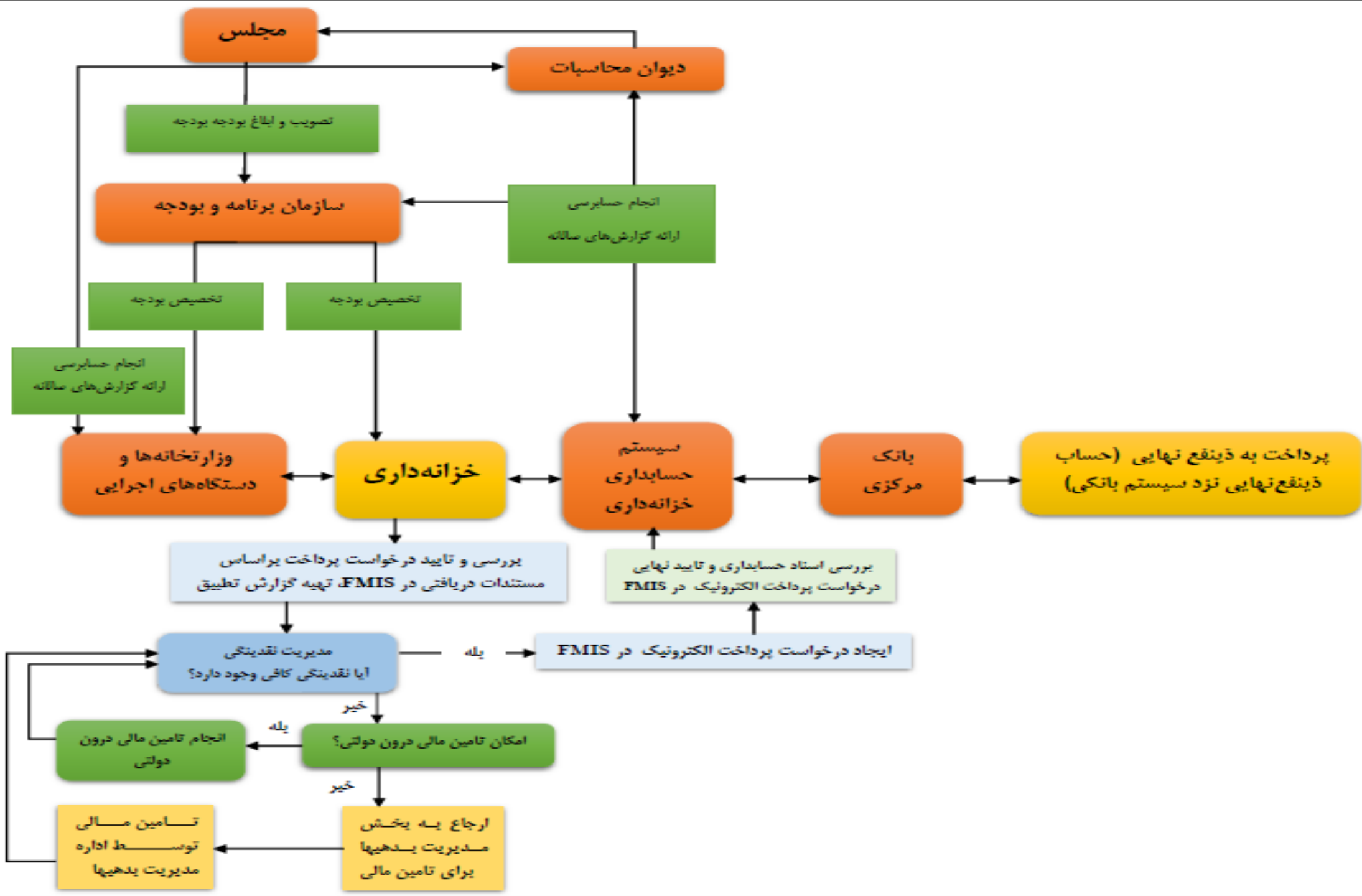

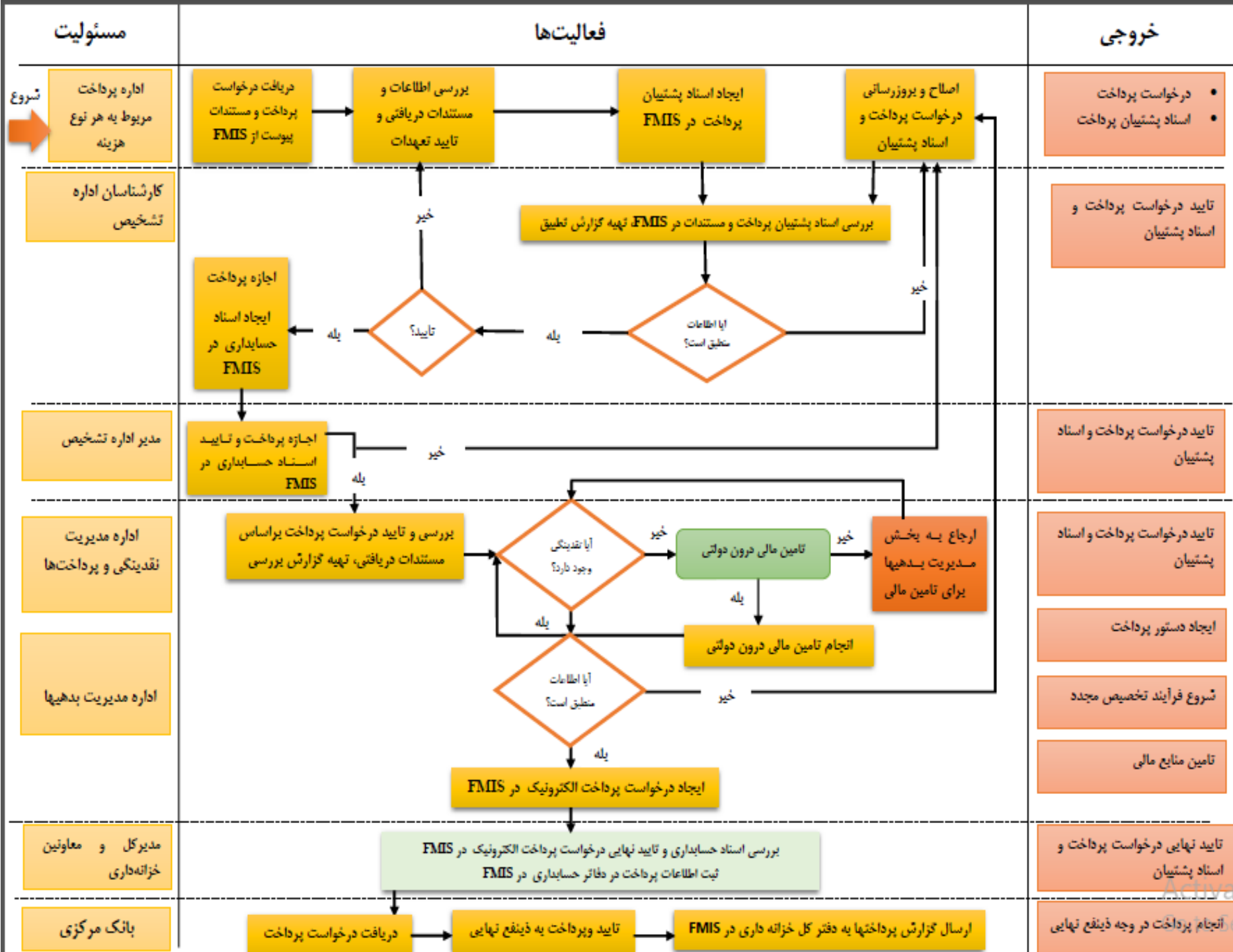
عوامل موفقیت کشورها در زمینه پرداخت مستقیم به ذی نفع نهایی

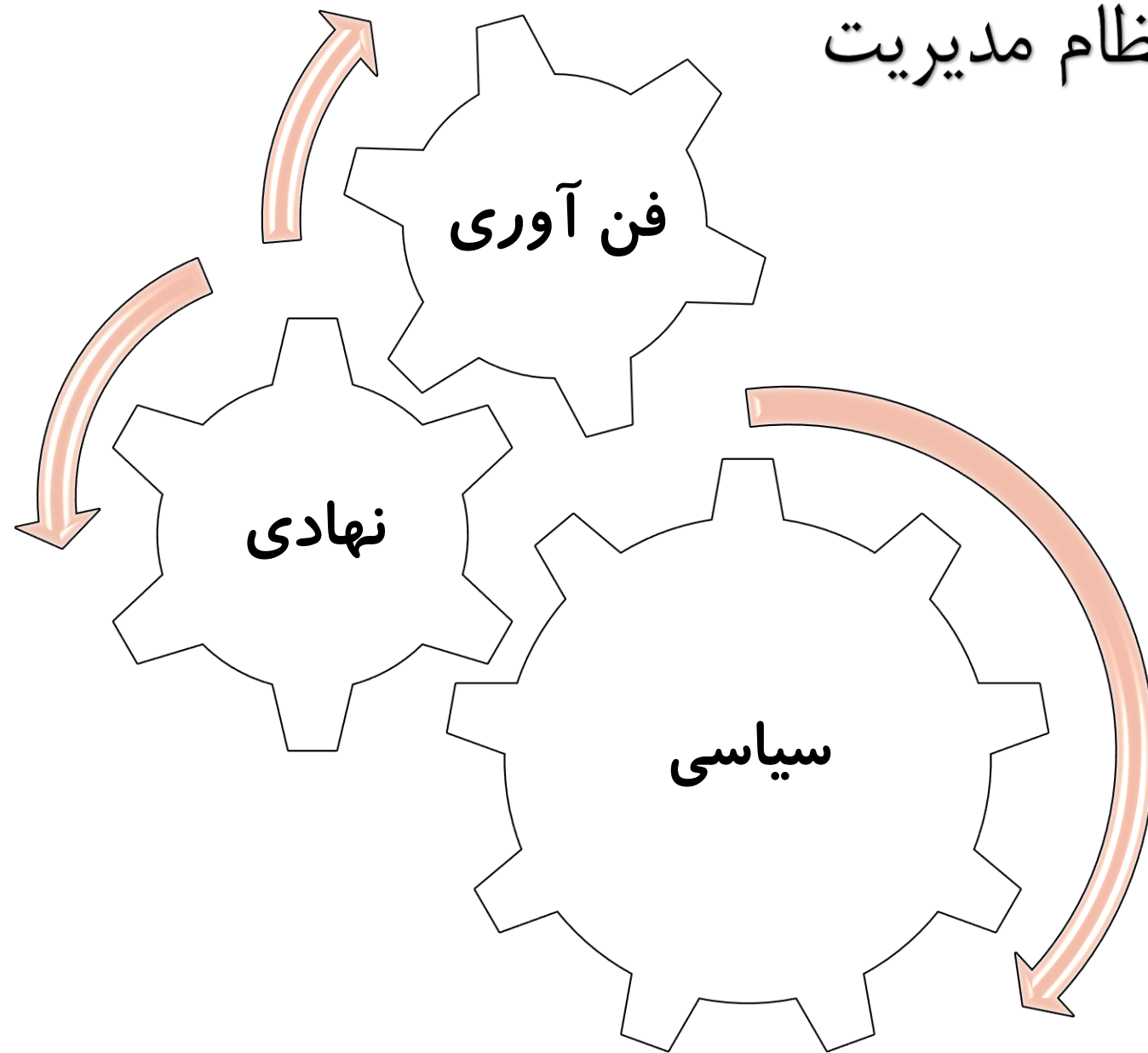

عوامل موثر برای اجرای نظام مدیریت مالی دولت

چهار بعد موثر در ظرفیت سازی

مدیریت (رهبری و اراده
سیاسی، مدیریت
عملیاتی و تغییر)

منابع (کارکنان، بودجه،
تجهیزات، امکانات،
زیرساخت ها و شبکه
های اداری مالی)

ساختارهای حمایتی (نقش
مؤسسات آموزش عالی،
نهادهای حرفه ای، سایر
نهادهای مشاوره و ارتقای
مهارت ها)

چارچوب نهادی
(قانون، رویه ها و
فرهنگ سازمانی)

راهکارهای کاهش ریسک پرداخت مستقیم به ذی نفع نهایی

استانداردهای بین المللی و شیوه های
خوب

تایید صلاحیت قوی، شناسایی درست
ذی نفع

نظارت و حسابرسی پیشرفته

حفظ حریم خصوصی و امنیت داده ها

آموزش مالی و ایجاد توانمند سازی

حمایت و توانمند سازی هدفمند

همکاری با موسسات مالی و فین تک

انطباق قانونی و مقررات

اقدامات مبارزه با تقلب و فساد

همکاری و مشارکت

توامندسازی و مشارکت ذی نفعان

رویکردهای مبتنی بر ریسک

آگاهی و ارتباطات عمومی

ارزیابی مستمر و بازخورد

قوانین مالکیت و قرارداد

قوانین ورشکستگی

قوانین بانکی و مالی

قوانین استفاده از اعتبار و وثیقه

قوانینی برای تعیین قوانین حوزه قضایی

قوانین مربوط به اسناد الکترونیکی و امضای دیجیتال

قوانین مربوط به دادرسی نکول و اختلافات در پرداخت ها

قوانین ویژه سیستم های پرداخت

قوانین مربوط به خدمات زیر ساخت

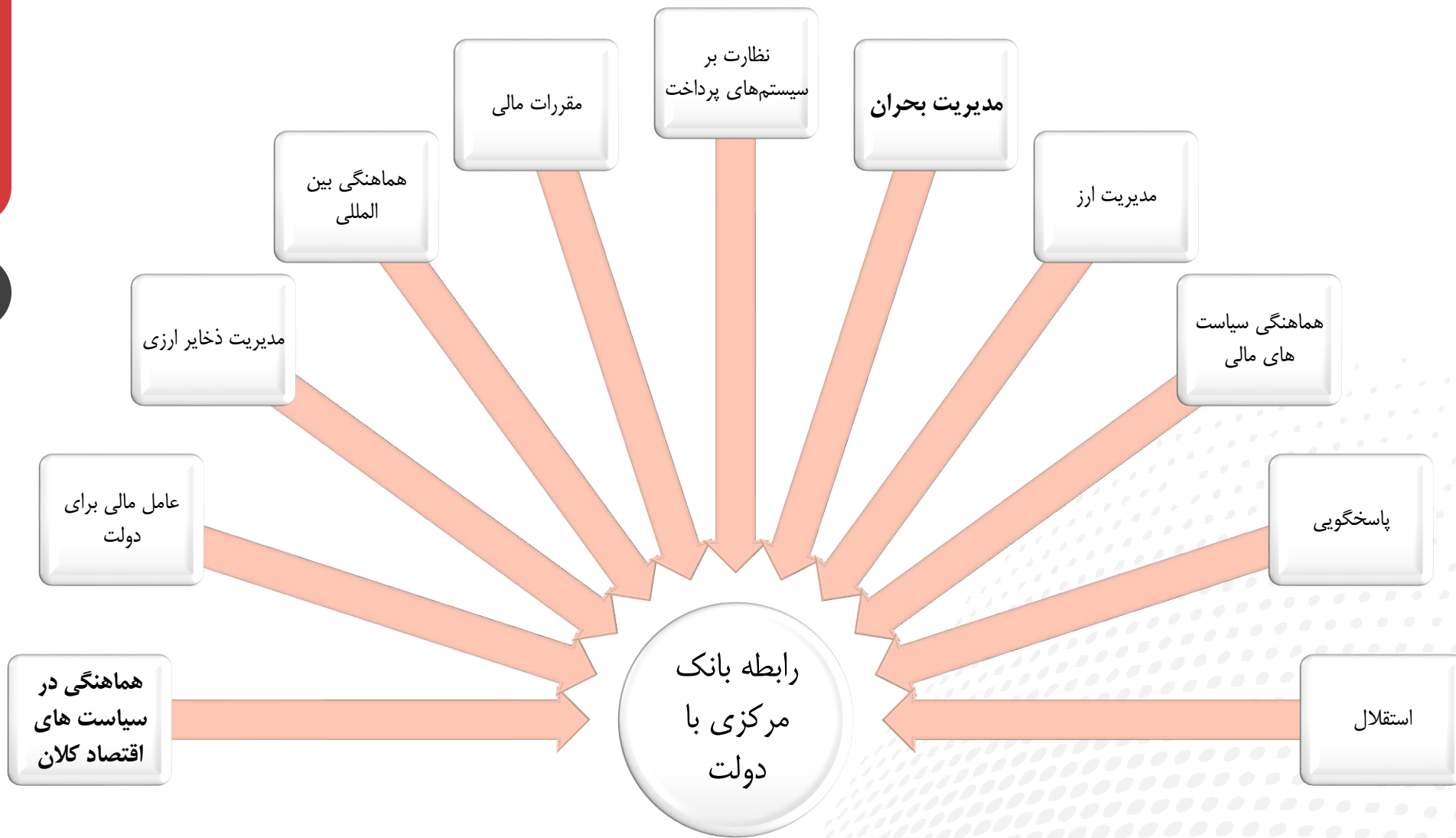
قوانین مربوط به محاسبه و انجام تعهدات پرداخت

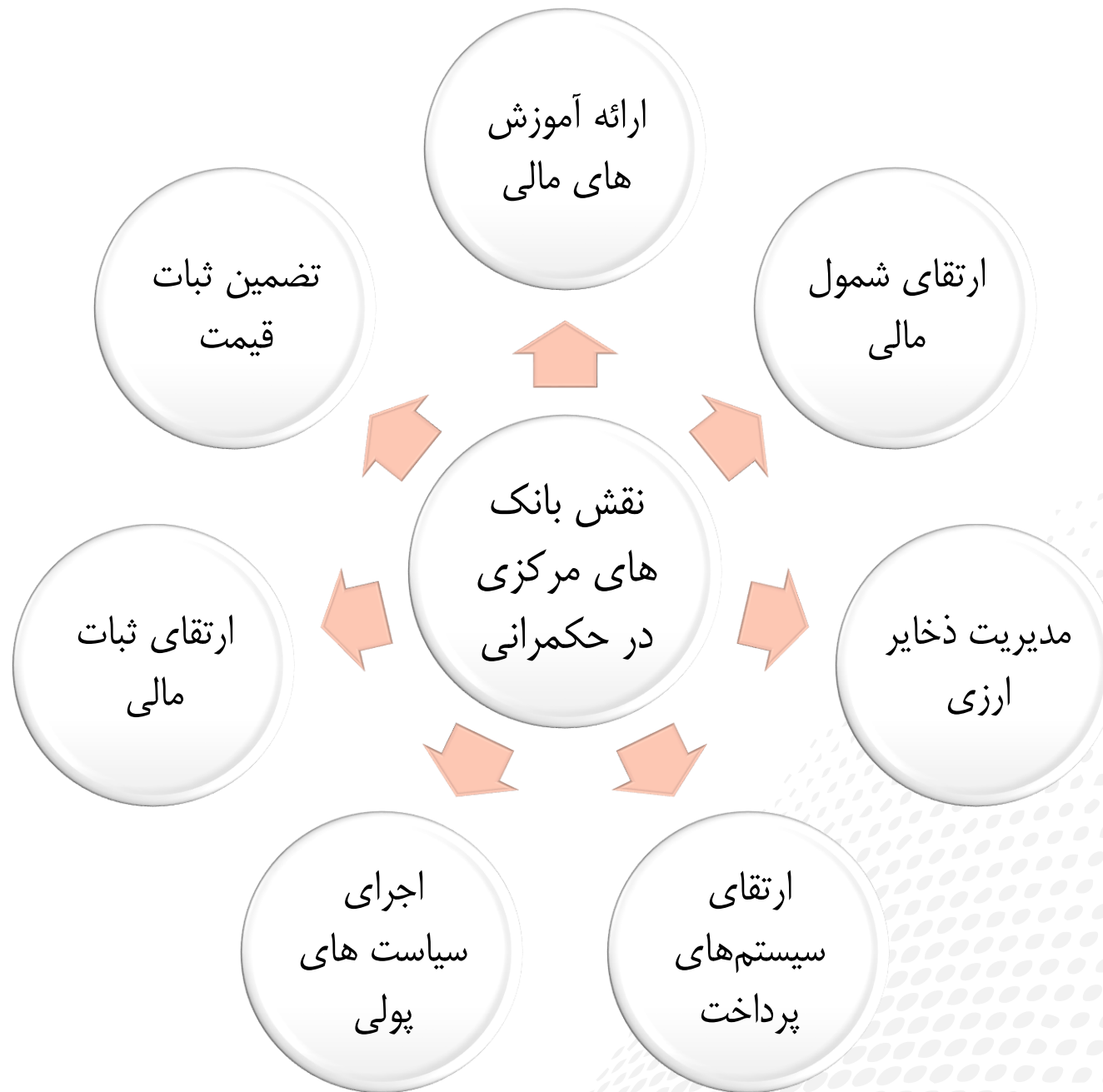
قوانین ویژه ابزارهای پرداخت

قوانین حاکم بر خدمات زیر ساخت اوراق بهادار

قوانین مربوط به تشکیل و هدایت ارائه دهندگان خدمات زیربنایی و بازار

قوانین مربوط به نقش، مسئولیت و اختیارات بانک مرکزی در نظام پرداخت ملی

رابطه بانک مرکزی و خزانه داری

اجرای سیاست
پولی

انتشار اوراق
بهادار دولتی

مدیریت بدهی
دولت

به عنوان آخرین
راه حل وام
دهنده به خزانه

مدیریت ذخایر
ارزی

ارائه مشاوره و
تحلیل

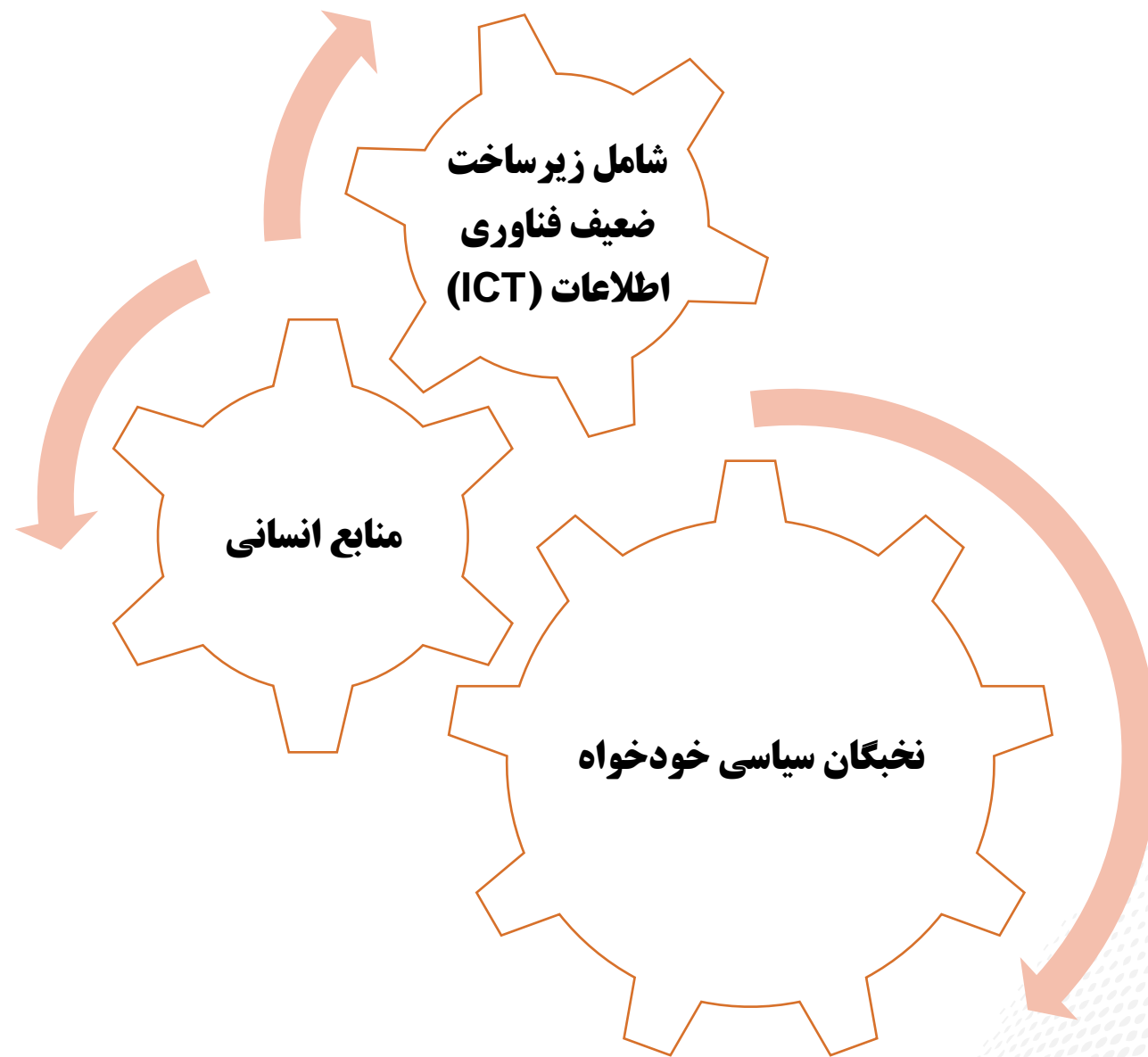
نظارت و تنظیم
سیستم مالی

اجرای سیاست
های پولی

مدیریت امور
مالی دولت

مدیریت حساب
های بانکی
دولت

سه مانع عمده برای نهادینه سازی و عادی سازی سیاست های عمومی جهت یافته در نیجریه

باتشکر از توجه شما

